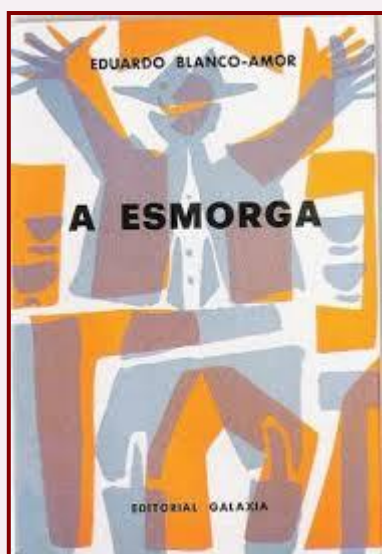

OBRA E AUTOR : *A Esmorga, de Eduardo blanco Amor,*
Na versión de cine dirixida por Ignacio Vilar.

Este pasado 15 de Novembro estreábase a versión cinematográfica de A Esmorga, e no noso faladoiro quixemos ir a vela e logo comentar libro e película de vez. Este foi o resultado.

DE QUE VAI : A novela narra a esmorga de tres personaxes, Cibrán o Castizo, Xanciño o Bocas, e Aladio Milhomes, que botan de bebedela un día enteiro e mais a súa noite. Unha borracheira con dramáticas consecuencias.

A película conta exactamente a mesma historia, sen desviarse da novela nin aforrar en detalles .

TÍTULO : O título, para as nosas sabias e sabios condensa os feitos, dado que efectivamente todo acontece ó longo dunha tremenda esmorga. O mesmo tempo, non deixa entrever nada do que vai acontecer, nin do

Faladoiro Literario.

Asociación Cultural Herminio Barreiro

Asociación cultural
Herminio Barreiro de
Ribadumia

formato da novela, polo que calquera que se aproxime á novela sen coñecemento previo ningún non pode saber se vai ler un libro en tono de humor ou de drama, nin cal é a trama principal da obra, mais alo de que hai a nomeada esmorga.

O cartel de cine, fantástico cos tres personaxes enfentados o seu destino nun escenario cheo de significado e mesmo próximo ó cine de terror, aporta unha pista mais, pequena pero intensa, unha frase da propia novela que quizais condense moito do que acontece na obra :*"ían fechando portas tras de si e guindando coas chaves"*.

: A estrutura da novela marca tres tempos:

- o tempo da historia central, que vai dende a alborada dun luns a ó mencer do día seguinte, narrada por un dos seus protagonistas, Cibrán, a unha terceira personaxe, o xuíz, que estando presente non se chega a expresar, quedando a súa parte na obra representada por un simple guion e tres puntos suspensivos nos lugares onde fala (este recurso é moi importante e ten moito significado , como falaremos mais abaixo)

- liña temporal do que lle acontece a Cibrán namentres da testemuño de todo o sucedido ó longo da esmorga. Contado tamen por el mesmo, pero dun xeito mais sesgado.

- o tempo no que quedan encadrados os dous anteriores, coa totalidade da historia acontecida noutro tempo anterior e recollida a base de documentos, e contada por outra persoa moitos anos despois de ter ocorrido, nun prologo e un epilogo que enmarcan toda a obra.

Toda a novela, dentro do marco do prologo e do epilogo, é así pois unha enorme elipse, que comeza de feito case polo remate, cun preso que relata uns feitos que enlazan logo co final da historia.

Na película os tres tempos existen, pero non do mesmo xeito. Gana moito mais peso o primeiro tempo, o que é toda a esmorga, quedando o segundo tempo como un apoio a narración que a maior parte do tempo é a voz en off de Cibrán, e cun terceiro tempo que no canto de ser un encadre en forma de prologo e epilogo como na novela, pasa a ser mais ben un epilogo fantástico, sen imaxes, so texto, que coincide cas últimas liñas da novela.

ARGUMENTO

: O argumento da historia é tamen bastante complexo. Certamente os feitos poderían resumirse nun par de liñas, falando de que tres persoas se van de borracheira, montan un lio detrás de outro e rematan nun final dramático. Pero tanto Eduardo Blanco Amor como logo, dun xeito fiel, o director da película Ignacio Vilar, dan á historia un fondo moito mais complexo.

En primeiro lugar hai que falar do feito de que haxa na obra unha personaxe, o xuíz, que esta presente interrogando a Cibrán pero que nos non lemos nin vemos, nin escoitamos, e so podemos intuír o que di. Ademais ese xuíz fala castelán. O mesmo tempo a policía, aparece na novela en varias ocasións, pero nunca dun xeito visible, e cando aparece claramente non é para actuar con xustiza. Así que temos unha obra dos anos cincuenta onde se critica moi duramente o sistema xudicial que había naquel momento, dándonos a entender que é mudo, e ademais ineficaz, e por outra banda e co mesmo recurso literario falamos dunha obra bilingüe, pero onde o segundo idioma non se chega a expresar, contraponendo así o castelán co galego, e dándolle a este último unha maior importancia como lingua do pobo, contra a lingua que usan as institucións e neste caso a Xustiza, que se manteñen alonxadas e polo tanto son alleas.

Mais alo disto, para as nosas sabias e sabios o centro da obra non está tanto no que lle acontece a Cibrán, como no que ocorre cos outros dous personaxes, que ó principio da novela xa están de esmorga e xa veñen dunha noite longa, aos que se lle suma o terceiro protagonista. Así pois, o Cibrán, narrao todo dando a impresión de que é mais un espectador casual que parte participe dos feitos.

Realmente, cando menos para as nosas sabias e sabios, a historia destes dous personaxes, o Milhomes e o Bocas, camuflada no medio de outras moitas cousas e contada por unha terceira persoa que en toda a novela non chega a afirmar claramente que é o que acontece cos outros dous, é a que o autor nos quere contar. E aquí achamos outro dos valores da novela, pois é a primeira novela galega que trata abertamente a homosexualidade, ademais encadrada dun xeito moi real no seu momento histórico e sobre todo no seu medio ambiente, cos problemas a todos os niveis que tiñan os que eran desa condición naquel tempo. Así pois asistimos as dúbidas deses dous personaxes, a esas personalidades moralmente torturadas, que tentan ocultar o evidente, que tentan reafirmarse ante os demais na súa masculinidade a calquera prezo, mentres que na súa intimidade a realidade é outra. Todo isto na novela, inda que claro, acontece dun xeito moi sutil, mentres que na película se fai moito mais evidente, inda que sen chegar tampouco a esclarecerse dun xeito aberto a condición das personaxes, xogando a negación e o despiste en moitos momentos.

Faladoiro Literario.

Asociación Cultural Herminio Barreiro

Asociación cultural
Herminio Barreiro de
Ribadumia

O estilo da novela é considerado “tremendismo”, cunha paisaxe dura, fría, húmida, ambientes sordidos, cuns personaxes moi reais e humanos levados a situacións moi duras (ese pes cheos de sabaños do protagonista, que o fan coxear e andar continuamente dolorido). Ese estilo recollese na película dun xeito asombroso, increiblemente logrado, e cun traballo de fotografía, de ambientación e dos actores sobresainde.

Resumindo, porque isto daría para moito máis, todo na novela é importante. Todo, dende os lugares polos que transcorre ata a linguaxe totalmente coloquial que usan os personaxes pasando por esa ambientación invernal, fría e húmida, esta pensado e estudado para transmitirnos a sensación de desasosiego e de sordidez que non se vai ó remate do libro, nin moito menos ó rematar de ver a película.

:O libro non é un dos máis importantes da nosa literatura por casualidade. É unha obra breve, efectivamente, pero moi dramática, moi dura, con moitas mensaxes, e sobre todo moi ben

escrita, sen cabos soltos nin anacos prescindibles. Todo ten a súa importancia, todo ten o seu significado. E dende logo supuxo un antes e un despois na literatura galega.

E a película unha marabilla do cine. Unha adaptación dunha fidelidade moi rara de ver, a fotografía e o traballo dos actores incríbles. Dende logo as nosas sabias e sabios saíron moi contentos do cine.

A experiencia de falar dun libro e da súa versión no cine, logo do seu visionado, foi moi enriquecedora, e abriu moitos debates, sobre a relación ente cine e literatura, por suposto, pero tamén sobre a linguaxe, sobre a homosexualidade, sobre as paixóns humanas, ou sobre esta sociedade tan pechada e chea de prexuízos na que vivimos durante moitos anos e que parece non terse esvaecido por moito progreso o que chegamos.